

Most készülök a második Miatyánk elmondására ezen az istentiszteleten, beszédem befejezése után. A két Miatyánk között ennyit akartam elmondani. Látom, hogy amit elmondtam, azt szívetekbe fogadtátok. Készüljetez november tizenötödikére úgy, hogy a novemberi világitáskor egyetlenegy fény se aludjék ki! Ámen.

LUKÁCSI MÓZES

A KÜZDŐ ÉS BIZAKODÓ EMBER

Mt 6,25—33

Újesztendő napjára virradtunk. Legyen áldott érette Istenünk jósága.

A holnap kérdése mindig foglalkoztat minket, de újesztendő napján különösen sokat. Nincs ember, kinek gondolatában ma fel ne vetődne a kérdés: vajon milyen lesz az új esztendő, vajon mit rejteget ismeretlen méhében a mi számunkra?

Jézus azonban azt mondja, hogy ne aggodalmaskodjunk a jövőndő felől. Ne aggodalmaskodjunk élelmünk és ruházatunk felől sem.

Mi meghallgatjuk ezt a jézusi tanácsot, de feltesszük a kérdést: vajon jogos-e Jézusnak ez a kívánsága? Kívánhatja-e tőlünk azt, hogy ne aggodalmaskodjunk?

Az embert az állatoktól leginkább a jövőbelátás tehetsége különbözteti meg. Az állat csak a pillanatnak él, de az ember sejti, kutatja a jövőndőt. Nem valami csodás jóslatok alapján támad ez a sejtelem, hanem elsősorban az élet törvényeinek és adottságainak alapján. Az ember, kit az Isten okos értelemmel ajándékozott meg, latolgatni tudja a dolgokat, ki tudja számítani az eshetőségeket, s ha nem is egészen biztosan, de hozzávetőlegesen mégiscsak látja a jövőndőt. Az előre megsejtett jövőndő nehézsége pedig „gond“ alakjában nehezedik az ember lelkére. A gondok viszont arra készítetik, hogy a jövőndő nehézségei ellen védekezzék. Így a gondok tulajdonképpen életrehívói az egész emberi kultúrának. Most már ne aggódní, ne fürkészní a jövőndő titkos útjait, ne latolgatni a történések lehetőségeit, egyenlő lenne azzal, hogy eldobjuk magunktól egész emberi kultúránkat és levetkőzzük magunkról éppen a legemberibb vonásunkat.

Tehetjük-e ezt és főleg kívánhatja-e Jézus ezt az ő követőitől? Bizonyára nem!

Mindannyian érezzük, hogy a szeretetnek láthatatlan szálai milyen mélyre nyúlnak a szívekbe. Hogy szereti a szülő a gyermekét, testvér a testvérét, élettárs az élettársat, barát a barátot, lelkész a gyülekezetét, hívő az egyházát, ember a hazáját. Aztán jön az élet és elszakítja egymástól azokat, akik igazán szeretik egymást. Mennyi aggodalom száll el ilyenkor az ajkáról, és mennyi sóhajtás vegyül bele az álmatlan éjszakák csendjébe azokért, akiket nagyon szeretünk, de akik távol kerültek mitőlünk. Szinte azt mondhatnók, hogy szeretteinkért való aggodásunk mértéke az irántuk érzett szeretetünk és ragaszkodásunk nagyságának.

És most azt kívánja tőlünk Jézus, hogy ne aggódnunk szeretteinkért? Szülő a gyermekéért, testvér a testvérért, élettárs az élettársért, hívő lélek az egyházért, honpolgár a hazáért és valamennyien a béke nagy ügyéért?! Bizonyára nem. Hiszen a szeretet és aggodás szeretteinkért úgy összetartoznak, mint a fény és az árnyék.

400 esztendő s a mi unitárius anyaszentegyházunk. Ez alatt nagyon sok jutott nekünk a szenvedésből. Hányszor állottunk hajléktalanul, templom nélkül, megalázva, kitagadottan. A mi hitelőink mennyit aggodhattak, mennyit félthettek egyházuk és drága hitük szent ügyét. S az ő aggodásuk szent örökséget hagyott reánk: megtisztult hitünket és templomainkat. Vajon a példájuk nem kell-e sarkalljon minket is fürkészní a jövőndő és aggodni értékeink sorsa felől, hogy megtalálhassuk értékeink megtartására a legjobb utat, a legegészségesebb lehetőségeket. Aztán amint hitelőink tették, mi is átadhassuk javainkat az utódoknak.

Jézus pedig azt mondja: ne aggodalmaskodjunk. Vajon kívánhatja-e tőlünk, hogy a madarak könnyelműségével, a liliomok tehetetlenségével nézzük értékeink sorsát? Bizonyára nem.

Vannak olyan feltevések, hogy egyszer a nap kialszik és a földnek is elfogy a meglévő energiaforrásai. Az élet pedig élni akar, nem adja fel a maga jogát. A tudósok nem ülnek tétlenül, hanem éjet is nappallá téve kutatnak, keresnek az energiák új forrásai után. Ez az aggodás, kutatás mennyi drága értéket hívott életre, míg az ember a természet erőinek értelmetlen szemléletétől eljutott az atomenergia ismeretéig. És most mondjon le az ember e ragyogó eredményeket felmutató aggodásról? Ezt kívánna Jézus? Ó, nem, Jézus nem ezt kívánja. Ő azt kívánja, hogy ne vigyük túlzásba az aggodást és ne essünk az aggodalmaskodás betegségsébe, hanem bízzunk a gondviselő Atyában, és dolgozzunk az élet nagy munkamezején értékeink megtartásáért és gyarapításáért.

Isten mindannyiunk vállára feladatokat, kötelességek terhét rakta. Ámde nemcsak terheket tett reánk, hanem képességeket is adott, melyekkel feladatainknak megfelelhessünk, kötelességeinket elvégezhessek. Az aggodalmaskodó ember az Isten adta terhek mellé egy új és fölösleges terhet vállal: a túlzott aggodalmaskodás terhét, mely gyöngíti erejét, fölemészti képességeit, és a romlás, pusztulás mélységébe sodorja a legtöbbször őt. Mikor tanuló voltam, a magasugrást gyakoroltuk. Egyik társam mindig olyan messziről szaladt neki az ugrómércének, hogy mire odaért, úgy kifáradt, hogy nem volt képes átugrani a mércét. Így tesz a túlzottan aggodalmaskodó ember is. Olyan messze panaszol, sír, tépelődik a jövőnek bekövetkező bajai felől, hogy amikor azok valójában bekövetkeznek, a túlzott aggodalmaskodás már felemészttette minden erejét, s ő tehetetlenül roskad össze.

Ilyen a túlzottan aggodalmaskodó ember is. Az élet bajai felett való kesergés már előre úgy elfoglalja lényét, hogy azok miatt nem tudja élvezni a „mának“ tiszta örömeit. Pedig az életnek mennyi öröme, szépsége van, csak meg kellene látni és élni vele. A túlzottan aggodalmaskodó ember azonban csak a holnapot siratja, és könnyeivel megöli a mát. Pedig az élet az új esztendőben is mennyi mindent követel tőlünk, kenyeret, ruhát, könyvet kér a család, támogatást az egyház, egészséges gondolkozást és munkát hazánk. Mit tudunk adni e közösségek oltárára, ha lelkünk mélyen láthatatlan szű rág, melynek neve: aggodalmaskodás.

2000 esztendővel ezelőtt Jézus ettől óvta tanítványait, s ettől óv ma minket is. Mint mindig, mikor mély igazságok felől akarja meggyőzni hallgatóit, a természet világából veszi képeit. Most is az ég madarairól beszél, melyek nem szántanak, sem csűrbe nem takarnak, s mégis a mennyei Atya eltartja azokat. A mezők liliomjaira hivatkozik, melyek nem fonnak, nem szőnek, és mégis ékeesebbek Salamon minden dicsőségénél. Rá akar ébreszteni Jézus arra a tudatra, hogyha ezek nem vesznek el és nem semmisülnek meg a természet nagy háztartásában, mert Isten gondjukat viseli, mennyivel inkább kell hinnünk és bízunk Isten gondviselésében nekünk, akik ezeknél Isten előtt sokkal drágábbak vagyunk.

Jézus végül leleplezi a túlzott aggodalmaskodás okát is, mely abban rejlik, hogy nincsen tiszta és mély hitünk. Azért félünk a holnaptól, sírunk és remegünk a mának kapujában, mert nem érezzük életünkben Isten gondviselését. Bizalmatlanok vagyunk Istennel szemben, és ezért győtri, emészti lelkünket a túlzott aggodalom gyilkoló mérge. És ha gyógyulni akarunk e lelki betegségből, meg kell tanulnunk bízni az Istenben. Rá kell ébrednünk, hogy az élet nagy asztala tele van rakva drága áldásokkal, s az Isten azokat mind nekünk szánta. Nem akar előlünk semmit élvenni, mindent érettünk alkotott, s ő azt akarja, hogy mi boldogok és megelégedettek legyünk. Ő a mi Atyánk, és mi vagyunk az ő gyermekei. Kívánhatja-e az atya, hogy a gyermekei boldogtalanok, szerencsétlenek legyenek? Bízunk Istenben, mert e bizalom az egyedüli gyógyszer a lelki betegségünknek, a túlzott aggodalmaskodásunknak.

De ne gondoljuk, hogy az istenhit mindent megold. Az egészséges életfelfogás azt kívánja, hogy bízzunk, de dolgozzunk is.

Jézus sem, de a mi unitárius kereszténységünk sem akar tétlen, dologtalan embereket nevelni. Mennyire kiténik ez a felolvasott evangéliumi versekből is. Isten, igaz, azt ígérte az ég madarainak, hogy eltartja őket, de nem ígérte azt, hogy készen a fészükbe rakja eledelüket. A mezők liliomainak is megígérte, hogy ruházza őket, hogy ad napsütést, harmatot és esőcseppeket, de nem ígérte azt,

hogy ezeket egyenesen a levelükbe vagy a gyökerükbe önti. Nekik kell a táplálék után röpködni, gyökérükkel, levelükkel nekik kell azt a levegőből, földből felszívni.

Ez azt jelenti, hogy bízunk Istenben, de dolgozzunk is. A mi Atyánk is dolgozik a teremtésben és gondviselésben. Jézus is szüntelenül dolgozott. Faluról falura, városról városra járt, s fáradhatatlan munkában vitte, hirdette az evangélium örömeit. A keresztény ember is nem csodára váró, nem tétlen emberfajta, hanem kötelességeit maradéktalanul elvégző ember, aki éppen munkájával törekszik kiérdemelni a jó Isten áldását.

Dolgozunk és bízunk az új esztendőben. Legyen távol tőlünk minden, ami bennünk az emberi méltóságot lealacsonyítja. Legyen távol tőlünk a túlzott aggodás, mely fölöslegesen pazarolja életerőinket. Végezzük el maradéktalanul minden dolgunkat, amellyel családunknak, egyházunknak, hazánkban és az egész emberi társadalomnak tartozunk. Ámen.

PRÉDIKÁCIÓVÁZLATOK

KOLCSÁR SÁNDOR

Ami egyesít

Mal 2,10

Michael Collins asztronauta, *A tűz hordozói* c. írásában leírja azt a csodálatos látványt, mit a Föld nyújtott a Hold felé haladó űrkabin utasa számára. De a legmegrázóbb volt az a belső élmény, mit ott élt át, s ami megértette vele azt, hogy sokkal többet kellene foglalkoznunk azzal, ami egyesít, mint azzal, ami elválaszt... Élménye kapcsán az író levonja a következtetést: vigyázzunk jobban egünk kékjére, folyóink tisztaságára, városainkra, falvainkra, termőföldjeinkre, ne legyen ez a fénylő Föld fekete, szennyes.

Van, mikor szennyezés rontja az emberi kapcsolatokat is. Hol van a bizalom, a jóakarát a felebarátok között? Pedig „láncok” kötnek egymáshoz, amint ezt nagyszerűen fejezte ki egy nemrég a TV-ben bemutatott film is. Otthonunk, mindannyiunké ez a Föld, mi csak itt élhetünk, más bolygókra esetleg kirándulhatunk, de helyünk itt van!

És itt a Földön minden nemes gondolatnak, minden helyes törekvésnek, mi az emberi élet gazdagodását jelenti, természetes joga, helye van — ezt mondja az okosság, a tisztesség. Halljátok mit mond ezzel kapcsolatban Sütő András *Csillag a máglyán* c. művében: „A gondolat székhelyének dolgában nincs illetékes vagy illetéktelen koponya. Isten valamennyit nyitott ablakkal teremtette. Kinek adott felhatalmazást, hogy csak egyet is bedeszakázzon...?”

Mi unitáriusok nem valljuk azt, hogy a mi felfogásunkkal ellentétes, eltérő gondolat tévelygés, eretnokség, hanem útkeresésnek, teljességre való törekvésnek tartjuk, ha az jószándékból fakad. — Az emberek közötti bizalmatlanság, gyanakvás szülőanyjának a tilalomfákat tartjuk, a gyanakvást, a „házkutatást szívből és koponyákban”. — Íme, ami szennyez, mérgez.

„Embernek születtem, aki nemcsak testével, a gondolataival is rendelkezni akar”, mert az ember egyéniség, személyiség.

A szellem, emberi méltóságom kiteljesedni csak akkor fog, ha megtaláltam életemben azt, ami egyesít embertársaimmal. Ez pedig a közös szolgálat, Istenországáért, a tökéletesebb emberi holnapért.

E cél érdekében legyünk mi is a „tűz hordozói”, a szent tűzé cselekvő életünkkel. Ámen.